

Kulturdepartementet

Deres ref.:
14/3214-

Vår ref.:
091/15 OL

Dato:
19. juni 2015

Høring - Utkast til lov om endring av lov om Norsk Kulturråd

Vi viser til Kulturdepartementets brev av 22. april 2015 og tilhørende høringsnotat.

For Musikernes fellesorganisasjon (MFO) og MFOs medlemmer er det av avgjørende betydning at Norsk kulturråd (både det kollegiale rådet og fagadministrasjonen) har stor og bred faglig kompetanse og evner å forstå kunstnernes arbeidsformer og behov. Kulturrådet er i dag et faglig organ som forvalter kulturpolitiske virkemidler som er vedtatt og bevilget av Stortinget. Med sin faglige kompetanse er Kulturrådet også et rådgivende organ for Regjeringen og Kulturdepartementet.

Utredningsgruppen som i 2014 foretok en gjennomgang av Kulturrådets organisering og arbeidsform anbefalte i sin rapport i juni 2014 at rådet, dvs. det kollegiale organet, utvikles til et strategisk, kulturpolitisk organ uten partipolitisk ståsted. Denne anbefalingen følges opp av departementet i det foreliggende høringsnotatet.

Etter MFOs oppfatning fører dette til en uheldig utvikling som kan ende opp med en avpolitisering av kulturpolitikken. De kulturpolitiske hovedlinjene må fortsatt trekkes opp av landets folkevalgte, politiske myndigheter, mens Kulturrådet på faglig grunnlag forvalter og iverksetter denne politikken innenfor sine områder. Dette fratår ikke Kulturrådet muligheten for også tenke strategisk og ivareta sin rådgivende funksjon overfor de politiske myndighetene på en god måte.

Vi har i vår tidligere høringsuttalelse av 1. september 2014 om rapporten om gjennomgang av Norsk kulturråd gitt uttrykk for vårt syn på utredningsgruppens vurderinger og anbefalinger, og vi har på bakgrunn av dette følgende kommentarer til de enkelte punktene i høringsnotatet og forslagene om endringer i Lov om Norsk kulturråd:

Rådets oppgaver

Vi viser til de innledende, prinsipielle merknadene ovenfor.

Siden dette punktet også handler om forholdet mellom rådet og fagutvalgene vil vi i tillegg bemerke at det må være en nær sammenheng mellom fagutvalgenes fullmakter på den ene siden og fagutvalgenes sammensetning og framgangsmåten ved oppnevning på den andre siden. Dette er nærmere omtalt under punktet om fagutvalgene.

MFO har for øvrig ingen merknader til de konkrete forslagene om mindre endringer i Kulturrådsloven § 3 annet ledd.

Oppnevning og sammensetning av rådet

Departementet følger utredningsgruppens anbefaling om å innføre en ordning med en valgkomité som skal legge fram innstilling til oppnevning av rådsmedlemmer. Departementet skal selv oppnevne komiteen, eventuelt med noen medlemmer oppnevnt av Stortinget, og fastsette retningslinjer for ordningen.

MFO kan ikke se at en slik ordning kan bidra til å styrke rådets legitimitet og kompetanse, men om den likevel gjennomføres må i alle fall kunstnerorganisasjonene gis anledning til å foreslå medlemmer til komiteen. Retningslinjene for komiteen bør gis i forskrifts form etter forutgående, offentlig høring. Og siden den endelige oppnevning av rådet fortsatt skal gjøres av Kongen etter tilråding fra departementet, vil vi for øvrig foreslå at en slik eventuell komité benevnes med det mer dekkende begrepet innstillingskomité.

Departementet støtter også utredningsgruppens anbefaling om at rådet må være bredt sammensatt med kompetanse både innenfor kunst- og kulturfeltet og innenfor organisasjon, ledelse, økonomi og jus. Departementet støtter derimot ikke anbefalingen om å redusere antall medlemmer i rådet fra ti til sju.

MFO er tilfreds med at dagens antall medlemmer i rådet beholdes.

Kulturrådets troverdighet og funksjon som kulturfaglig organ tilsier imidlertid at det ved oppnevningen fortsatt må legges langt større vekt på kandidatenes kunst- og kulturfaglige kompetanse og kulturpolitiske innsikt, enn på administrativ kompetanse. Det må kunne forutsettes at rådets sekretariat kan bidra med kompetanse innenfor områder som organisasjon, ledelse, økonomi og jus. Kulturrådet som kollegialt organ skal uansett ikke ivare tilsvarende oppgaver som et virksomhetsstyre, og har heller ikke av den grunn behov for slik kompetanse.

Departementet er videre enig med utredningsgruppen i at det ikke lenger er behov for rullerende oppnevning av rådet.

MFO kan ikke se at det er tilfelle. Uansett om tildelingssakene skal avgjøres i fagutvalgene eller ikke, må det være en styrke at det sikres kontinuitet i rådets arbeid gjennom rullerende oppnevning. Ved at halvparten av rådet oppnevnes hvert annet år legges det til rette for god erfaringsutveksling og langsiktig planlegging, samtidig som rådets uavhengighet av den til enhver tid sittende regjering styrkes.

Fagutvalgene

Departementet støtter utredningsgruppens forslag om endringer i sammensetningen og oppnevningen av fagutvalgene, og om delegering av tildelingsmyndighet til fagutvalgene. Heller ikke dette krever endringer i loven, i alle fall ikke ut over det som er foreslått for § 3 annet ledd (se ovenfor). Vurderingene i høringsnotatet gir likevel et klart signal om at fagutvalgene i framtida skal oppnevnes uten at noe medlem i rådet skal være leder eller medlem i de enkelte utvalgene.

MFO mener at disse endringene vil ha uheldige konsekvenser for rådets kontakt med fagutvalgene og de tilskuddsordningene som utvalgene har ansvaret for.

Departementet varsler dessuten at det vil komme tilbake til anbefalingen om en database med forslag på fagutvalgsmedlemmer i arbeidet med å utforme retningslinjer.

MFO har i sin tidligere høringsuttalelser uttrykt skepsis til en slik ordning, og pekt på at det først og fremst er behov for mer transparens i oppnevningen av utvalgene. Dette er ikke drøftet i høringsnotatet, og vi heller kan ikke se at notatet tilfører noen nye argumenter for å velge den nevnte modellen med en database.

Det som derimot kunne bidra til både mer transparens og til fagutvalgenes legitimitet i kunst- og kulturfeltet blir bedret, er en ordning hvor kunstner- og kulturorganisasjoner og institusjoner i feltet gis formell rett til å fremme forslag på medlemmer i utvalgene.

I likhet med retningslinjer for en eventuell valgkomité (innstillingskomité) bør også retningslinjene for oppnevning av fagutvalgene fastsettes i forskrifts form etter forutgående offentlig høring.

Sluttbemerkning

MFO er kjent med hovedtrekkene i høringsuttaalelsene fra både Landsorganisasjonen i Norge og Kunstnernettverket, og stiller seg bak begge.

Med vennlig hilsen

Musikernes fellesorganisasjon

Forbundet for Utøvende Kunstnere og pedagoger

Hans Ole Rian
Forbundsleder

Odd Langklopp
Seniorrådgiver